

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 5.

V Ljubljani, 7. marca 1889.

Letnik II.

Po njih sadu jih bote spoznali.

Slavnoladajoči papež Leon XIII. skoro pri vsakem nagovoru in v vsakem pismu, v katerem omenjajo nasprotnikov katoliške cerkve, v prvi vrsti imenujejo slabe knjige in časnike. Tako govore v pismu, ki so ga razglasili ob koncu lanskega leta, tako so govorili pred desetimi leti katoliškimi pisateljem in časnikarjem, ko so bili zbrani vpričo njih, tako so kmalu ko so nastopili vlado sv. Petra v posebnem pismu gledé časnikov in knjig pisali italijanskim škofom. V tem pismu pravijo sv. Oče, da naj bodo verni pazljivi, kadar prebirajo časnike, ali si naročajo knjige, kajti med medom, kateri mislijo srkati iz njih, je tudi mnogo smrtnega strupa. Nasprotniki namreč, katere loči smrtno sovraštvo od cerkve, se bojujejo s spisi; časniki in knjige se jim zdé najpripravnejše orožje, s katerim napadajo cerkev. Od tod toliko slabih knjig in časnikov. In njih divjega navala — pravi papež — ne ustavijo ne zakoni ne sramožljivi čut. Vse, kar so uporni narodi storili, zagovarjajo in odobravajo, resnico ali zakrivajo ali oskrunjajo, vedno in vedno obrekujejo in napadajo cerkev in papeža in kjer le morejo, poberejo kamen ter ga vržejo vanje. — To veliko zlo, to grozečo nevarnost, ki se množi in krepi od dne do dne, treba je ustaviti. Trudoljubivo, stanovitno in resno moramo ljudstvu pojasnjevati, naj bode pazno in naj si vestno izbira, kar si izvoli za berilo.

Tako naroča sv. Oče škofom, duhovnom in drugim zavednim katoličanom, da naj podučé ljudstvo, kaj naj si naroča za berilo, kake časnike in knjige naj prebira. Ali bi torej duhovnik spolnoval svojo dolžnost, ko bi se za to nič ne menil? In, ali

je duhovnik kriv, da so tudi med Slovenci časniki, ki obrekujejo papeža in cerkev, kakor n. pr. „Slovenski Narod“? Ali torej duhoven ne izpolni le svoje svete dolžnosti, ako katoličane opomni na nevarnost, ki jim preti od takega berila? Ali bomo zavedni katoličani molčali, ako imenovani list piše, da sedanja šola zadostuje vsem potrebam vere, ko smo tudi Slovenci na tisoče in tisoče prošenj poslali lansko leto na Dunaj zato, da bi poslanci sedanjo šolsko postavo premenili in nam dali versko, katoliško šolo. Po sedanji šolski postavi smejo tudi krivoverci, tudi judje učiti katoliške otroke; kako da jih taki uče, to si lahko mislimo, in vendar „Narod“ pravi, da sedanja šola zadostuje vsem potrebam vere. Boji se, da bi višji duhovni pastirji imeli kaj več govoriti pri šoli, češ to bi ne bilo v korist naši narodnosti, in vendar vsakdo mora vedeti, da je ravno cerkev po svojih duhovnikih na Slovenskem hranila in branila narodnost, podučevala Slovence v branju in pisanju, že tedaj, ko ni bilo še skoro nobenih šol; to mu je pa prav, da judje podučujejo katoliške otroke. — Ako so v kaki šoli otroci različnih ver, kakor katoličani, luterani, judje, se po razlaganji sedanje šolske postave ne smejo moliti katoliške molitve, ampak take, ki so prave za vse otroke, za luterane, jude in katoličane. Ako je torej le eden luteranskih ali judovskih otrok v šoli, potem ne sme sto in še več otrok v šoli moliti „Očenaša“ in „Češčena Marija“. Taka je sedanja šola in vendar piše „Narod“, da sedanja šola zadostuje vsem zahtevam vere. Kdor tako piše, tak je med katoliškimi Slovenci kriv prerok toliko bolj nevaren, ker se rad skriva v domače ovčje oblačilo in tacega se je treba varo-

vati. Tak list, ki ima rajši Jude za učitelje v katoliških šolah, kakor pa višje duhovne pastirje za nadzornike, list, ki je zadovoljen s tako šolo, da otroci katoliški celo Marije ne smejo pozdravljati in ne Očenaša moliti, kakor jih doma mati učijo, tak list ni naše gore list, tak časnik ni slovenski in ni katoliški časnik, ker tako ne mislijo katoliški Slovenci. Pred takimi pa bo „Domoljub“ vedno in povsod svaril svoje bralce, kakor je to povedal v prvem svojem listu, ko je začel izhajati: „Kdor nam

razdira katoliški dom, on je naš sovražnik, naj je tujec ali domačin; zoper njegove nakane bo „Domoljub“ brez strahu branil katoliški dom, ker ponosen je in Bogu hvaležen, da sme reči: kristijan je moje ime in katoličan je moj priimek. — Pustite Slovencem dve reči, ki ste jim drage kot svetle oči: **vero katoliško** in pa **besedo materino**, tako bo „Domoljub“ vsikdar klical tujim kakor tudi domačim sovražnikom z besedami veri katoliški in besedi slovenski zvesto udanega škofa Ant. M. Slomska.“

Kaj je novega po svetu?

Državni poslanci obravnavajo državni letni proračun. Vsled visokega davka na spirit in vsled pomnoženih dohodkov nekaterih železnic letos denarja na papirji ne bo zmanjkalo, toda v resnici bodo težko isto potrdili. Poslanci vladi in drugi drugemu pri tej priliki prav natanko vest izprašujejo, vse spravijo na dan in vsaki po svojih mislih. Liberalci pojó vsako leto staro pesem, da Avstriji ne posije solnce sreče, dokler spet brezverci ne dobé popolno vlade v svoje roke, desnica in pa vlada se pa branite. Izmed slovenskih poslancev sta v splošnjem razgovoru prav vro govorila poslanca dr. Poklukar in Šuklje. — Na *Dunaju* bodo imeli ta mesec volitve v mestni zbor; združeni kristijani napravljajo prav pridno obilno obiskovane volilne shode, ki obetajo, da bodo kristijani judom in drugim liberalcem po-

časi izpodmaknili prestol v mestni hiši, da Dunaju ne bodo več dolgo gospodarili judje in brezverci, marveč da bo Dunaj zopet krščanski, kakor je bil nekdanj. — Veselo novico smo tudi zvedeli z Dunaja, da se bo od 29. aprila do 2. majnika, to je po beli nedelji, vršil na Dunaju *splošnji katoliški shod* za vso Avstrijo, kateri je bil jeseni odložen. Tak shod je zelo potreben, da bo pojudena Avstrija zopet pokazala svoje katoliško lice; ker so se od vseh strani razodevale želje po takem shodu, zato je upati, da se bo katoličanov vdeležilo prav veliko. — Koliko da darujejo naši bratje *Čehi* za svojo narodnost, nam spričuje račun, ki ga je izdala češka „Šolska matica“, ki je Čehom to, kar je Slovencem družba sv. Cirila in Metoda. Lansko leto je namreč nabrala denarja nekaj čez 221.000 goldinarjev. Da bi Slovenci

Listek.

Moli in delaj!

Ni ga bilo bolj pridnega mizarja, kakor je bil mojster Jernej Blatovec v mestecu L. na Slovenskem. On ni poznal nobenega počitka: oblič, žaga, kladivo peli so celi dan in pozno v noč, da so bili celo sosedi nejevoljni. A Jerneju je bilo tudi treba tako trdo delati. Šestero otrok mu je bilo preživiti in da ni imel tako varčne in skrbne gospodinje, vsa njegova pridnost bi ne bila mogla pomagati. Pri vsem tem si vendar Jernej ni mogel nič opomoči; marsikedar ni bilo za sol in za moko, ko je bilo treba pristaviti za kosilo.

„Jernej, ti premalo moliš, zato nima naše delo posebnega blagoslova; vsaj v nedeljo bi moral odnehati od dela in v cerkev k sv. maši iti, in danes zopet misliš doma ostati“, pravi žena mojstru neko nedeljo zjutraj.

„Kdo bo pa delal namestu mene, do jutri mora biti narejeno; če ne bom mož-beseda, kje bom pa še kaj dela dobil? Sploh pa, če bi molitev

kaj pomagala, bi mi morali imeti vsega obilno, saj ti vedno moliš doma in v cerkvi. Molijo naj taki, ki družega dela nimajo; sosedova trejalka ali „po-božna Marijana“, kakor ji vi pravite, ta lahko čepi vedno v cerkvi in moli, saj za družega take sitnice tako niso“, zavrne jo mož.

„Ljubi Jernej, takih naukov si se ti navzel, ko si popotoval po tujem, tvoja mati te gotovo niso tako učili. Sploh tolikrat zabavljaš čez sosedovo Marijano, katero mora vsakdo rad imeti. Ako gre vsak dan v cerkev, večkrat k sv. obhajilu, to pač nič hudega ni; toda ona je tudi povsod pri rokah, kjer potrebujejo kake pomoči; kako jo poznajo reveži, posebno bolniki, otroci, katerim veliko dobrega stori.“

„Ej molči, trejalka je, pa je, meni še nič dobrega ni storila. Jaz takih ljudi kar ne morem; delati: to je človekova dolžnost.“

„In pa moliti“, pristavi gospodinja. „pazi, pazi, Jernej, da se ne pregrešiš s svojim nepremišljenim govorjenjem.“

In kmalu, prekmalu za Jerneja se je pokazalo, da je imela žena prav. Komaj je namreč od tedaj preteklo leto, dobil je Jernej zopet novo hčerko, a

vsaj v malem tekmovali s Čehi in se enako radodarno spominjali Ciril-Methodove šolske družbe! — 30. decembra letošnjega leta bodo v Avstriji zopet ljudi šteli; za to štetje se gosposke že pripravljajo. — Na *Nemškem* v zadnjem času ni nič posebnih novic; zdi se, da je stari Bismark začel pešati; nitke, na katerih je imel navezано Evropo, se mu trgajo, njegov glas več ne odločuje pri vladarjih; spoznal je mož, da je vse posvetno minljivo, da bo konec tudi njegovi slavi in njegovemu življenju, zato pa hoče pred svojo smrtjo svoje otroke dobro oskrbeti, katerim pridobiva posebno imenitne in mastne službe. — *Francozi* imajo zopet nove ministre. Od leta 1870, torej še ne v 20 letih so jih menjali že 25krat; torej povprek še po eno leto niso vladali isti ministri. Kakšno bi bilo pač gospodarstvo, kjer bi bil pri hiši vsako leto drugi gospodar, ki bi si nabral nekaj denarja in potem drugemu prostor naredil? Kako mora pa biti v državi, kjer se to v resnici godi? Uboga Francoska, kako hudo te Bog kaznuje za tvoje grehe! — Tudi na *Laškem* se kujajo stari ministri. Prijeli so jih poslanci prav

oostro, kam da denejo toliko denarja, ker se kaže, da manjka za preteklo leto 191 milijonov lir, to je blizo 90 milijonov gold. Ministri bi bili radi zopet nove davke naložili, a poslanci se upirajo, ker vedó, da so ljudje že do vratu v davkih. Ministri pa si mislijo: Mi smo dolgove naredili, vi jih pa plačujte, in so odstopili. Pravijo pa, da bo zopet stari rogovilež Crispi poskušal svojo srečo z novimi ministri. — Lačni delavci pa razgrajajo tudi po drugih laških mestih. Kjer je krivica, tam ni sreče. — *Ruska* vlada zopet tirja Turško, naj ji plača zaostalo odškodnino za zadnje vojsko. Turkom se godi, kakor kmetu, ki je zadolžen na vse strani. Vsem bi rad plačal, a nobenemu ne more, ker ni denarja; nekaj časa preklada, slednjič pa mu vse prodajo in ga poženejo po svetu. — Na *Belgijskem* snujejo novo vojaško postavo, pri kateri delavci zahtevajo, da morajo tudi bogatini služiti v vojski, ne pa, da bi svoje namestnike plačevali. — V *Holandiji* je stari kralj, ki ima edino hčer, nevarno zbolel in vsaki dan pričakujejo njegovo smrt.

Kaj je novega po Slovenskem?

Ljubljana. Te dni so razposlali prevz. knezoškof ljubljanski zanimivo pismo svojim duhovnom, ki pa je tudi namenjeno drugim vernikom. V tem pismu omenjajo, kako da so pobalini in brezverski hujskači

ž njimi v zadnjem času grdó ravnali ter jih celo dolžili, kakor da bi ne bili zvesto udani svojemu cesarju. Višji pastir jasno dokaže, da je bilo vse hujskanje, kakor s trte zvito, da so samo zaradi tega

žena, oslabela od truda in pomanjkanja, mu je umrla. Sam je ostal s sedmero otroci, od katerih je imel najstarejši še le devet let.

Pobožna Marijana je usmiljeno stregla ubogi ženi, nosila ji vsaki dan juhe in čula pri njej po noči. Jernej jo je sicer težko gledal, a zaradi žene ji ni nič rekel. Ko pa gospodinja odmre in začne Marijana pripravljati perilo za oder, tedaj jej Jernej pove na vsa usta, da mu je tem ljubše, čem preje se mu izgubi iz hiše, morda bi žena še umrla ne bila, ko bi ne bili drugi toliko zdravil poskušali.

Marijano so silno zbolele te besede, za toliko prečutih noči in troškov, tako plačilo, tega ni pričakovala; a Marijana je bila vajena trpeti; hodila je namreč v dobro šolo trpljenja Kristusovega in zato je lažje pretrpela težave.

„Oče“, pravi Jerneju, „nikar se ne jezite, ako me ne potrebujete, saj rada grem domú; jaz sem mislila, da vam pomagam v zadregi.“

„Tvoje pomoči ne potrebujem“, ji reče Jernej ter zapre trdo vrata za njo. — Človek je res čudna stvar; predsodki imajo do človeka silno moč; kar si je enkrat vtepel v glavo, težko, težko mu izbiješ

iz glave. Jernej v toliki stiski si ni mogel misliti, da bi mu mogla biti „trejalka“ Marijana v pomoč; le slabo je namreč slišal v svojih mladih letih o takih ljudeh, ni namreč pomislil, da, če je med njimi, kakor povsod, nekaj slabih in nevrednih tega imena, vendar jih je mnogo, ki živé, kakor svetniki med svetom. In taka je bila naša Marijana, katero je Jernej oslepljen po predsodkih tako sovražil. A to svojo trmo je moral Jernej drago plačati.

Po smrti žene so se začeli za Jerneja hudi časi. Ženske je potreboval za družino, kakor očesa v glavi; toda vsakdo vé, da vdovec s sedmero otroci se ne ženi posebno lahko. To je tudi Jernej poskusil; praveč rad je imel svoje otroke, da bi jim bil kako hudo pisano mater pripeljal v hišo, a dobre so se ga branile; toliko otrók in on tako malo porajta na cerkev. Zato je moral z deklami poskušati svojo srečo pri družini.

Toda kmalu se je prepričal, da tako ne more dolgo obstati. Dekle, ki so za denar delale, so zamenarjale gospodinjstvo, otroke, bile so potratne in Jernej se je bil zakopal v dolgove do vratú, nihče mu več ni hotel posoditi.

brezverci napadali škofa in slovenske duhovne, ker vedó, da so katoliški duhovni, da se jim je torej ravnati po zapovedih katoliške cerkve, ne pa po kričanju brezvernih ljudi. Sicer pa škof upajo, da bodo tudi te bridkosti rodile dober sad. Sklenejo pa svoje lepo pismo s krepkimi besedami: Odslej kakor doslej pa hočemo po ukazu svojega božjega Učenika dajati Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, ter veselje in žalost bratovsko deleč delati za Boga, cesarja in domovino!

Kranjsko. Dne 25. febr. zvečer so v Trzinu neznani roparji napadli Ivanovega hlapca iz Domžal, ter so zahtevali, naj pšenico s svojega voza preloži na njih voz. Ker se je branil, začeli so ga pretepali tako, da je zelo potolčen. Ker je zelo upil, zbal se se tatovi ter jo popihali s svojim vozom. — Koze so se jele razširjati tudi v Krašnji. — Na Studencu pri Krškem je letos v poldrugem mesecu umrlo 46 ljudi, 14 več, kakor lani celo leto. Koze so jih pobrale 39, med temi 10 gospodarjev, ki so zapustili zapuščene vdove in sirote. Hvala Bogu, da je zadnje dni strašna bolezen skoro popolno ponehala. — V Leskóvcu na Dolenjskem so imeli lani celo leto 133 mrličev, letos jih je v dveh mesecih 134; od teh jih je za kozami umrlo 107. — Selijo se koze počasi na Gorenjsko, prikazale so se na Vrhu pri Žireh, kjer je zbolelo 12 oseb. — „Matica Slovenska“ je imela 20. februarja svojo odborovo sejo, ki priča, kako lepo to koristno društvo napreduje; na novo je društvu pristopilo zopet 78 udov.

V tej stiski se spomni na svojega župnika v mestu. Pot v župnijsko hišo je bila Jerneju tuja; z duhovniki ni imel rad kaj opraviti; a sedaj ga je k temu prignala železna sila.

„No, oče, kaj pa je vas pripeljalo k meni“, ogovori ga prijazno duhovnik, ko vstopi v sobo. „Pa kaj bom vprašal, saj mi je vse znano, saj sem že dolgo premišljeval, kako vam blizo priti, pa ste se mi vedno tako odtegovali.“

„Prišel sem, gospod župnik, vas vprašat, ali bi mi morda vedeli za kako zanesljivo, varčno in skrbno žensko, da bi mi oskrbovala gospodinjstvo in otroke; vam so ljudje bolj znani; jaz sem že z nekaterimi poskušal, a nobena ne obstane in jaz bom pri tem ob vse; dela sicer imam za potrebo, a z otroci se treba vedno ukvarjati in delo zastaja, denar pa pohaja“, pravi Jernej.

„Jaz sem že sam na to mislil“, odgovarja gospod župnik, „a povem vam, da mi je znana le ena ženska, ki bi vam pomagala iz te zadrege; edino „pobožna Marijana“ bi se morda pri vas še lotila gospodinjstva. Ta je varčna, pridna, ima rada otroke, ta bi bila za vas.“

Iz Vipavske doline, 4. marca. V soboto 2. t. m. ob tretji uri zjutraj umrl je za pljučnico duhovni pastir č. g. Matevž Koder. Skoraj 40 let pastiroval je na Slapu, mirno in tibo je deloval za blagor mu udanih faránov, da ga nam je sedaj v 69. letu svoje starosti smrt odvzela. Koliko priljubljen je bil, pričal je veličasten pogreb v ponedeljek ob 10. uri. Ker imajo v Logu 40urno pobožnost, ni moglo zadnje časti skazati veliko duhovnikov, a vse jedno jih je bilo petnajst, in velika množica ljudi spremljevala ga je k večnemu počitku. — Najnovejša knjiga „Postojnsko okrajno glavarstvo“ hvalno omenja njegove zasluge pri ustanovitvi slapenske šole in njegov trud pri učenji, a najboljše vé Vsemogočni, kateri ga, upamo, že poplačuje za njegovo skrb v večnosti. N. v m. p.!

Celje. Pri porotnih sodbah, ki so se koncem februarja tukaj vršile, je nekrivim spoznan goljufige obdolženi Filip Gruber, posestnik na Cirekbergu blizo Maribora. — Obsodbo Viličnika in tovarišev, ki so na Ptujskem vrhu pri voglarjenji natepli Kólariča, so za zdaj še odložili. — Jože Oset od sv. Jurija si je za tatvino zaslužil 6 let hude ječe. — Zavoljo tatvine po Slovenskih goricah je Janez Rozman iz Faluda na Ogerskem dobil 4 leta hude ječe, njegova žena pa, ki mu je pomagala, 4 mesece hude ječe. — Po mariborskem okraji so „kupci“ kupovali vino, dajali so aro in vino si odpeljali ter prodali, a denar pridržali za sebe. S to kupčijo sta Anton Šnofl in Franc Šrampf pribarantala po 2 leti, Anton Tručl 18 in Anton Kraner

Jernej je bil sedaj v veliki zadregi, nič kaj mu ni šla beseda iz ust.

„Ta, vem, da k meni ne pride; nisva si ravno posebno dobra“, stoka Jernej.

„Pač, pač, prišla bi že, če jo le prosite. Veste oče, Marijana je zlata duša; znano mi je, kako ste vi ž njo ravnali ob smrti svoje žene, pravili so mi drugi ljudje, sama o tem ni nikoli črhnila besede; a ni še tega teden dni, kar je prišla k meni ter mi pravila, v kako hudih stiskah da ste in da je ona zaradi Boga in zaradi ubogih sirot pripravljena prevzeti pri vas gospodinjstvo saj toliko časa, da otroci nekoliko odrasejo.“

Sila kola lomi, pravi pregovor, in to je skušal Jernej, ko je kmalu pozneje stopal težkih korakov proti hiši „pobožne Marijane“.

„Ali deklet iščete, mizarjev oče?“ nagovori ga Marijana; „če je vam treba, kar mene vzemite, precej grem, prepričali se bodete, da „treijalka“ ni tako grozna zver, kakor si jo vi mislite.“

Še tisti dan * je Marijana urno obračala po mizarjevi hiši; dela je bilo čez glavo, vse v naj-

10 mesecev, vsi hude ječe, poostrene s postom. — V Kuršencih je Filip Verceel zvečer 19. julija prišel pijan domú. Vsled tega je nastal nemir v hiši in celó v sosedstvu. Pri tem ga je Jožef Fürst iz Bolehnéjce dvakrat udaril in mu tako izpehnil oko. O svojem junaštvu bo v hudi ječi premišljeval 1 leto. — Zefa Slanšek na Bregu pri Zidanimostu je svojemu možu v pijačo primešala strupa, da je čez šest dni umrl. Prisodili so jej 6 let hude ječe. — Marija Hrga v Dornavi je iz hranilnice v Ptuj izvzela svojih 1250 gld. To je vedel mladenič-pridanič Franc Zagoršek. Neke noči jo je v njeni spalnici usmrtil ter jo obesil na tram, a z denarjem ušel in ga zapravljal v Gradcu in v Zagrebu. Obodili so ga k smrti na vislicah. — Vinčar Zagoršek iz Kukove si je iz svinca zlil goldinar. Toda njegovega „srebrnega“ denarja neki gostilničar v Ptuj ni maral. Pač pa si je vinčar s svojim denarjem kupil stanovanje za 6 mesecev v hudi ječi. — Za prihodnje porotne sodbe se je dne 2. febr. pripravil dninar Martin Poljak. V Vitanji so v krčmi pri Stenečniku prišli navskriž Miha in Matija Bezjak iz Brezdna in pa Poljak. Ko je zadnji prva dva ranil z nožem, je Stenečnik prišel mirit in temu je dninar nož porinil do pljuč. Stenečnik je čez dvanajst dni umrl.

Koroško. Celovski „Mir“ posebno izvrstno pojasnjuje v zadnjem svojem listu, da imajo tudi duhovniki pravico govoriti v šoli, kar jim brezverski liberalci po vseh deželah odrekajo, češ, duhovnik naj

večjem neredu; otroci raztrgani, umazani, razposajeni, gospodinjstvo zanemarjeno, Jernej samosvoj, treba je bilo človeka, ki se je vsega daroval za družino, ki je sam na-se pozabil, ki je delal vse iz ljubezni do Boga in do bližnjega. In taka je bila tretjerednica Marijana. Ravnali so se od tedaj v Jernejevi hiši po zlatem vodilu Moli in delaj! in kmalu je prišel Jernej iz zadrege. In ker je Marijani Jernej opomnil, da bodo otroci imeli še večje zaupanje do nje, ako jo bodo klicali „mater“ in je v tem smislu tudi gospod župnik svetoval, ostala je Marijana Jerneju zvesta, skrbna in prijazna žena, otrokom pa ne pisana, ampak dobra prava mati do groba. — Jernej je bil od tedaj ves drug mož, delal je pridno, kakor doslej, a tudi pri nedeljski službi božji ga niso nikoli pogrešali. Bridke skušnje so ga zmodrile in Marijana ga je popolno prepričala, da je resnična, prava pobožnost za vse dobra, in da se vsaki človek ravnaj po starih, a vedno veljavnih besedah: Moli in delaj, ki so edina pot do prave sreče!

govori v cerkvi, v šoli nima nič opraviti. Nova brezverska šola pa že jasno kaže svoj sad; ne manjka se učiteljev, ki naravnost Boga tajé, pravi „Mir“ in govori se, da je tisti župan, ki je mladega učitelja slišal govoriti, da ni Boga, rekel: „Hvala Bogu, da je moja hči že šolo opravila, Vam bi je ne dal v šolo“. In vendar morajo stariši takim učiteljem otroke v šolo pošiljati. — Koroški Slovenci prav pridno prosijo za katoliško, slovensko, šestletno šolo, oblasti sicer prezirajo te prošnje, a nazadnje jih bodo le morali uslišati, ker kdor trka temu odprejo. — Koroški nemški brezverci očitajo škofu, zakaj toliko tujcev Čehov sprejema v semenišče, ljudi pa hujskajo, naj nič ne dajo za Marijanišče, kjer bi se domači mladenči tako vzrejevali, da bi radi šli v semenišče; ali se niso ti brezverci skregali s svojo pametjo? — V Spodnjem Rožu v Freibachu so hoteli napraviti nemški šulverein. Kmalu so vjeli zato nekaj kmetov. Ko so pa ti zvedeli, zakaj se gré, tirjali so nazaj svoj denar, in vsa osnova se je podrla.

Štajersko. Minolo leto se je iz državne blagajnice v našo deželo poslalo 1000 gl. podpore za sadjarstvo. Od teh so po slovenskih krajih razdelili tako-le: Kmetijska podružnica v Ptuj dobila je 200 gld., krajnošolski svet pri sv. Jerneju 50 gld., krajnošolski svet v Gornji Poljskavi 50 gld., posestnik Falež v Hotinjevesi pri Mariboru 45 gld., posestnik Pisek v Hotinjevesi 20 gld., šolsko vodstvo na Poljzeli 20 gld., krajnošolski svet na Remšniku 20 gld., šolsko vodstvo pri sv. Kunigundi na Pohorji 20 gld., šolsko vodstvo na Gornji Rečici 10 gld.

Primorsko. Na Goriškem nameravajo veljavni možje že dolgo časa z železnico z ozkim tirom zvezati vipavsko dolino in Gorico z Jadranskim morjem pri Ogleju in z Benetkami po krajši poti ob morju. Zračunali so, da jim bo donašala na leto okoli 64 tisoč goldinarjev, torej bi od denarja malo čez poldrugí milijon, kateri bi založili, dobivali obresti po 4 od sto. Sklenili so, da bodo kmalu vladi predložili izdelane načrte. — V bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici je bilo leta 1888 sprejetih bolnikov 871, ozdravljenih je bilo 551, zboljšanih 177, neozdravljenih 54, umrlo jih je 90. Največ jih je bilo z Goriškega 644, drugi so bili iz raznih bližnjih in daljnih krajev. — Zadnje dni so silno razsajali viharji na Jadranskem morju, mnogo ladij se je ponesrečilo, celo vojne ladije so veliko trpele. — Dne 25. februarja so neznani tatovi vlomili v prostore tržaškega menjalca Bolafi-ja, kjer so odprli blagajnico in odnesli iz nje okoli 15 tisoč goldinarjev.

Cerkev in šola.

Leon XIII. škofom avstrijskim.

Ni še davno, kar je „Domoljub“ poročal svojim bralcem, da so avstrijski škofje poslali sv. Očetu lepo pismo, v katerem naznanjajo svojo udanost in zvestobo namestniku Kristusovemu ter obsojajo krivično postopanje sovražnikov papeževih posebno v Rimu. — Na to svoje pismo so dobili škofje prijazen odgovor od Leona XIII., v katerem papež omenjajo, kako jih veseli, da so se tudi avstrijski škofje pridružili drugim škofom ter da očitno in brez strahu pred vsem svetom kažejo, kolika krivica da se godi papežu, in da je treba to na bolje obrniti, potrjujejo besede naših škofov, da je bila njih zlata maša žarek, ki obeta lepše svetlejše čase, in v ta namen hočejo z verniki vseh katoliških krajev moliti, da bi Bog v svoji modrosti in milosti kmalu izpolnil iskrene želje vseh katolikov.

Kardinal Ledohovski

Razširila se je novica, ki se pa, hvala Bogu, ne potrди, da je v Rimu umrl pretekli mesec poljski nadškof in kardinal Ledohovski, ki je v svojem življenju veliko trpel zaradi katoliške vere; vreden je torej, da se ga tudi živega še spominjamo. Sprva ga je pruska vlada rada imela, ker je mislila, da ji bo pomagal zatirati Poljake, toda ko se je začel boj na Nemškem zoper katoliško cerkev, spoznala je vlada, da Ledohovski ni najemnik, ampak pravi pastir svoje čede. Ko je nemška vlada l. 1873 izdala katoliški cerkvi sovražne postavbe, uprl se jim je nadškof z apostolsko srčnostjo, in nastavljal duhovnike po farah, če so ga tudi kaznovali s tem, da je moral veliko

denarja za kazen plačevati; tudi ko so mu odtegnili vse dohodke njegove škofije, ni se vklonil; ko so ga silili, naj odstopi, ni hotel v najhujši nevarnosti zapustiti svoje čede in raje je trpel, da so ga dne 24. novembra 1873 leta zaprli v ječo v Ostrovi, ga v ječi s silo odstavili ter dve leti zaprtega imeli. Sv. Oče je kmalu zvedel za gorečega in stanovitnega mučenca katoliške vere in ga je izvolil 15. marea 1875 za kardinala ter po prestani ječi poklical v Rim, kjer še sedaj živi v vednem delu in skrbi za katoliško cerkev. Videli smo ga in občudovali njegovo skrb, katero je imel l. 1881. za slovanske romarje v Rimu. Slava in blag spomin plemenitemu škofu, ki spričuje svetu, da ima katoliška cerkev v vseh, tudi v naših časih sinove, ki so pripravljani, vse, tudi smrt pretrpeti za njene resnice; nas pa naj navdušuje njegov zgled in spomin, da se tudi mi pri vsaki priliki pokažemo zveste katoličane, v ljubezni in vdanosti podložne svojim škofom in da se z njimi vred ne vstrašimo, zaradi spričevanja svete vere tudi najhujše pretrpeti.

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji: Umrl je dne 25. februarja v Novem Mestu zlatomašnik čast. gosp. J. Bačnik, poprej mnogo let župnik v Prečini. — **V krški škofiji:** V Sent Janzu v Rožni dolini je postal župnik č. g. J. Simonič. Č. g. J. Rupnik je dobil faro Šmartno pri Beljaku in č. g. Amschl faro Št. Jakob v Lesah. Umrla sta č. g. v pokojeni župnik Val. Frman v Šentvidu in o. Evgen Pierl, benediktinec, ki je učil npravoslovje v celovškem semenišču. Naj v miru počivata! — **V lavantinski škofiji:** Č. g. Miha Strašek je dobil župnijo pri sv. Janezu na Peči. Umrl je č. g. A. Srednik, župnik v pokoju, star 80 let. Naj v miru počiva!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Opravila

kmetovalca, sadjarja in čebelarja v posameznih mesecih.

Sušec all marc.

Na dvoru. Orodje naj bo pripravljeno; ravno tako zrnje za setev. Krompirju naj se cime potrgajo in shrani naj se do setve na suhem kraju. V toplih dneh naj se hlevi prezračijo in živina spusti za nekoliko časa na dvor.

Na polji. Spomladansko delo se prične. Gnoj se podorava; če se je zemlja osušila, seje se oves, rež, pšenica in grašica. Deteljšča se potresejo z mavcem (gipsom), na travnikih razkopavajo in razgrablajo naj se krtine in prazna mesta posejejo naj

se z nova. Z mahom prevlečne senožeti morajo se prevleči z železno brano.

V drevesnici in na vrtu. Še ta mesec naj se očistijo drevesa goseničjih gnezd in zaleg. Od kasnih sadnih dreves vzamejo se lahko cepiči. Cepljenje se prične. Čez zimo povezana drevesa naj se odvežejo in razpokana koža naj se odstrani. Tudi se vrši pomladansko obrezovanje dreves. Drevesa naj se namažejo z apnom, da ne bode rastel mah po njih. Suhe veje in nepotrebne mladike naj se odstranijo. Zemlja okoli dreves naj se zrahlja.

V čebeljaku. V tem mesecu začnejo tudi slabejši panji zalego nastavljeni. Leščevje, olšje (jelše) posebno pa resje, dajo v gorkih dnéh čebelam prvo hrano. Zdaj je še čas, da panje podrežeš; navadno

se opravlja to delo okoli 25. t. m.; le če bi bilo vreme neugodno, smeš odložiti to delo do začetka aprila. Kdor bučelam v ta namen strdi daje, da bi zgodaj roje dobil, naj to brž po podrezovanji prične in naj jim daje vsek večer segrete strdi, katerej se nekoliko vode primeša; to pa mora delati tako dolgo, dokler se najboljša paša ne prične. Ako ni blizo čebelnjaka vode, postavi posodo vode poleg čebelnjaka, če pa je druga stoječa voda blizu, ni je treba postavljati, kajti čebele ne bodo marale za vodo, katero jim ti ponujaš. Dokler cvetnega prahu še ni dobiti,

čebelam lahko pomagaš z reženo moko. Če hočeš panje kupiti, stori to meseca marca, ker je zima že minila in se tudi lahko prepričaš, ima li vsak panj matico. Dokler še ni paše, utegne roparija nastati, posebno če čebelam po dnevi kladeš, ali panj in čebelnjak s strdjo omažeš!

Zoper ozeblino pomaga čebula. Predno se vležeš k počitku, oribaj ozebeno mesto dobro s čebulnim sokom, ali pa priveži kos čebule na ozeblino, kjer jo pusti celo noč. To ponavljaj toliko časa, da ozeblina izgine.

Razne vesti.

(Ljudi šteli) bodo drugo leto. Zadnjokrat se je štetje ljudstva vršilo leta 1880. Tedaj je po Avstro-Ogerskem živelo blizu 38 milijonov oseb. Slovanov so našeli 19 milijonov, Nemcev 10 milijonov, Madžarov 6 milijonov, Rumuncev 3 milijone, Taljanov pa 680 tisoč duš.

(Cesar plačujeje davke) od svojega zasebnega posestva, kakor vsaki drugi državljan. Največ zemljišča imajo na Češkem, namreč za 34.771 hektarjev; med tem je 16.124 hektarjev njiv, 17.441 hektarjev gozdov, 1206 hektarjev nerodovitne zemlje. Od tega plačujejo cesar 94.230 gld. zemljiškega davka. Cesarja prekosi knez Adolf Schwarzenberg, ki plačuje 207.754 gld., vladajoči knez J. Liechtenstein pa odšteva 103.724 gld. zemljiške dače.

(Pred oltarjem umrl) je dné 1. februarja župnik Anton Kauler v občini Hühnerwasser na Češkem. Ko je bil na stopnico pokleknil, da bi molil navadno molitev po vsakej tihi maši predpisano, ga je zadel srčni mrtvoud ali kap.

(Spiritus) so obdačili do 35 kr. za vsaki liter. Toda spiritus, ki se rabi za kuhanje kave in v obče za gospodarstvene in obrtnijske namene, je davka prost.

(Koliko minut) je od Kristusovega rojstva preteklo do konca l. 1888? — Ne še ena milijarda (1000 milijonov), kar se lahko izračuni. Do l. 1888 je bilo 460 prestopnih dni. Torej $1888 \times 365 = 689.120 + 460 = 689.580$ dni $\times 24$ ur = 16.549.920 ur $\times 60$ min. = 992.995.200 minut. Tedaj jih bo tisoč milijonov minut še-le 28. aprila leta 1902 zjutraj ob 10 uri 40 minut. (Rafael.)

(Čudeži se še vedno godé na svetu.) Tak čudež se vsako leto ponavlja v Neapelju v cerkvi, kjer hranijo v posodici kri sv. mučenca Januarja in njegovo sveto glavo. Kadarkoli pritisnejo posodico s strjeno krvjo na svetnikovo glavo, se kri raztopi, začne kipeti in šumeti, kakor bi bila ravnokar prelita in vendar je že leta 305 po Kristusovem rojstvu umrl ta svetnik, torej

pred 1584 leti. Kdor tega ne verjame, naj gre v Neapelj in sam se bo s svojimi očmi tega prepričal.

(Strašna hudobija.) V Carjem gradu je neki mladi Grk služil v pekariji ter je zadel glavni dobitok turških srečk v znesku 150 tisoč goldinarjev. Šel je v banko in tam se prepričal, da je njegova srečka res prava, da je on sedaj bogat mož. Njegov mojster pa se je hotel s tovariši polastiti tega denarja. Zato Grka doma zgrabijo, zvežejo ter ga vržejo v razbeljeno peč, kjer je revček žalostno poginil. Ko pa drugi dan mojster pride po denar, se uradnik spomni, da je bil včeraj drugi človek s srečko pri njem, zato ga začne spraševati, a mojster se precej vjame v besedi, uradnik hitro pokliče stražnike, ki so ga odvedli v ječo. — Strašen ta dogodek uči, da pohlep po denarju človeka popolno oslepi.

(Kaj so bili tatovi po noči pri vas?) vpraša zjutraj sosed sosedu. Jaz nič ne vem o tem. Toda, kaj pa je bilo okoli dveh ponoči tako vpitje, razgrajanje in ropotanje pri vas? — O nič hudega ni bilo, takrat sem prišel jaz ravno domov, in moja žena me je malo bolj na glas vprašala, če smo se dobro imeli v gostilni.

(V prodajalnici.) Koliko stane ta-le klobuk? vpraša kmet v prodajalnici. — Pet goldinarjev, pravi prodajalec. Samo pet goldinarjev, no to bi ne bilo napačno, ko bi klobuk imel kako luknjo na krajevcih. Po čemu luknje na klobuku, vpraša? prodajalec. Zato, pravi kmet, da bi skozi iste osel, ki bi pet goldinarjev dal za ta klobuk, vtaknil svoja ušesa. Prodajalec in kmet oba sta se smejala in napravila kupčijo po pameti.

(Radovednost.) Po mestih imajo po večjih gostilnicah bukve, v katere zapiše vsak tujec, ki v hiši prenočuje, svoje ime. V tako gostilnico pride tudi neki popotnik in hoče precej zapisati svoje ime v knjigo za tujce. Ko bukve odpre, najde v nji grdo

stenico. Hitro vrže bukve v stran, pobere svojo popotno torbo ter gredé iz gostilnice mrmra sam pri sebi: „Dovolj sem že skusil posteljine nesnage, bolh in stenje po svetu, vendar da bi bile stenice tako radovedne, da bi kar v bukve za tuji hodile gledat, katero sobo si tujec izvoli, tega še nisem doživel.“

Tržne cene v Ljubljani

dné 6. marca.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	5	83	Špeh povojen, kgr.	—	70
Rež,	4	50	Surovo maslo,	—	88
Ječmen,	4	16	Jajce, jedno	—	2
Oves,	2	67	Mleko, liter	—	8
Ajda,	4	67	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	4	33	Telečje	—	50
Koruza,	4	83	Svinjsko	—	50
Krompir,	2	41	Koštrunovo	—	34
Leča,	12	—	Pišance	—	55
Grah,	13	—	Golob	—	18
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	—	50
Maslo, kgr.	—	94	Slama,	—	32
Mast,	—	68	Drva trda, 4 mtr.	6	60
Špeh svež,	—	54	„ mehka, „	4	35

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

(12-2)

Jurij Kaniž, župnik.

Vinice na Dolenjskem, dné 12. jan. 1889.
Blagovolite mi poslati dravnisti sklenjene Vase esence za Zolodéc.
Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vživali esenco z najboljšim uspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavžila nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrti postelji. Esenca se tedaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.
Z odličnim spoštovanjem

Loterijske srečke.

Trst	23. februarja	34,	85,	58,	90,	43.
Ljubljana	27. februarja	81,	13,	37,	40,	76.
Gradec	2. marca	80,	14,	19,	17,	26.
Dunaj	2. marca	85,	32,	58,	7,	37.
Brno	6. marca	27,	26,	43,	41,	4.
Praga	27. februarja	38,	46,	16,	73,	44.

Izdajatelj: M. Kolar.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 21. marca.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega (čevljarškega) mostu,
I. nadstropje. (6)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast duhovščini in p. n. občinstvu vse v nji stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnate barve v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (5)

Cenike na zahtevanje.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, mlinci za grozdje in sadje

najnovejša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd.

Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. (10-2)

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska „Katoliška Tiskarna“.